

พระญาโลมวิสัย/ โลมาวิสัย

ประวัติของพระญาโลมวิสัยไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างละเอียดเท่าที่ควร ตามที่สืบได้นั้นพอจะทราบได้ว่าท่านเป็นชาวจังหวัดเชียงราย เกิดเมื่อประมาณ พ.ศ.๒๓๒๐-๒๓๓๐ ท่านได้ไปทำงานในราชสำนักนครลำปาง ในช่วงของเจ้าผู้ครองนครลำปางหลายท่านคือ เจ้าคำโสม (พ.ศ.๒๓๒๕-๒๓๓๗) เจ้าดวงทิพย์ (พ.ศ.๒๓๓๗-๒๓๔๕) เจ้ามหาพนันไชยวงศ์ (พ.ศ.๒๓๔๕-๒๓๖๑) เจ้าขัติยะ (พ.ศ.๒๓๖๑) เจ้าน้อยอินท์ (พ.ศ.๒๓๖๑-๒๓๗๒) จนถึงสมัยเจ้าวรญาณรังสี (พ.ศ.๒๓๗๒-๒๓๗๘) ภรรยาของท่าน คือ เจ้าแม่สุคันธา ซึ่งเป็นเจ้านาเมืองราชสกุลลำปาง ด้วยความสามารถทางด้านอักษรศาสตร์ ท่านจึงได้เป็นอาลักษณ์หรือกวีประจำราชสำนักลำปาง เชื้อสายของพระญาโลมวิสัย ใช้นามสกุลว่า "ไชยวงศ์" ได้อพยพจากลำปางไปตั้งอยู่ที่บ้านท่าวังพร้าว ใกล้กับสะพานข้ามน้ำแม่ขาน อ.สันป่าตอง เชียงใหม่

นอกเหนือจากที่ท่านจะเป็นอาจารย์ของพระญาพรหมโวหารแล้ว ผลงานสำคัญของพระญาโลมวิสัย คือ

๑. โคลงหงส์ผาคำ ประกอบด้วยโคลงสี่สุภาพ สลับกับ โคลงสองและ โคลงสาม จำนวน ๕๐๗ บท แต่งเมื่อ จ.ศ.๑๒๑๔ (พ.ศ.๒๓๕๕)
๒. คร่าวซอหงส์ผาคำ แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทคร่าว จำนวนประมาณ ๑,๐๐๐ บท คร่าวแบ่งเป็น ๑๖ บทหรือตอน ในตอนท้ายของแต่ละบท จะมีโคลงสรุปเรื่อง เป็นโคลงสี่สุภาพจำนวนประมาณ ๕ บท สลับกับโคลงสามหรือโคลงสองอีกประมาณ ๕ บท วรรณกรรมเรื่องนี้แต่งขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๔๖๔

ที่มาของข้อมูล

“พระญาโลมวิสัย.” 2546. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ: 10 ตุลาคม. จาก <http://www.lannaworld.com/person/lomawisai.htm>